

תורת הקורא

הערות ודיוקים, הלכות ומנהגים, פרפראות וחידושים, דיונים ובידורים, הקשורים בקריאת פרשת השבוע והמסתעף

הערות, הארות, ביקורת, שאלות, רעיונות, וכן תרומות להשתתפות בהוצאות הגליונות, יתקבלו בכרחה במכון.
כמו"כ אפשר לשלוח בקשה לקבלת הגליונות במייל.
מייל: tameytora@gmail.com פקס: 153775150494

גליון מס' 135 פרשת תצוה

ה"א תשע"ו

גליון זה יו"ל ע"י מכון 'טעמי תורה'.
תודה לכל העוזרים והמסייעים שגליון זה יראה אור.
© כל הזכויות שמורות, ניתן לצלם ולהדפיס כמות שהוא ללא שינוי.

הערות, הארות, ביקורת, שאלות, רעיונות, וכן תרומות להשתתפות בהוצאות הגליונות, יתקבלו בכרחה במכון. כמו"כ אפשר לשלוח בקשה לקבלת הגליונות במייל. מייל: tameytora@gmail.com פקס: 153775150494

פתולדתם - הלמ"ד בשווא נע.

כ"ח י"א: **מִסְפַּת מִשְׁבָּצוֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה אֹתָם** - יש להקפיד להטעים היטב את הטפחא המפסיק שבתבית 'זָהָב', שהוא ניגון מפסיק יותר מהתביר' שבתבית 'מִסְפַּת', שאם לא יטעים כראוי ישמע שהאבנים עשויים ממשבצות זהב, בעוד שפירושו שהאבנים נתונות בתוך משבצות זהב.

כ"ח י"ג: **וְעִשִּׂיתָ מִשְׁבָּצֹת זָהָב** - יש להקפיד לנגן את הטעמים במקומם הנכון, ולא להחליף בין המרכא והטפחא ולהטעים וְעִשִּׂיתָ מִשְׁבָּצֹת זָהָב.

כ"ח י"ד: **עֲבַת** - יש להקפיד על הגייה נכונה של העי"ן, שלא ישמע שקורא 'אָבוֹת' באל"ף¹. וכן הוא להלן.

כ"ח י"ז: **וּמִלֵּאֲתָה** - הטעם מלרע בתי"ו.

מִלֵּאֲתָה - הטעם מלעיל בלמ"ד².

אֲרִבְעָה טוּרִים אֶבֶן - יש להקפיד לנגן את הטעמים כראוי, ולא להטעים אֲרִבְעָה טוּרִים אֶבֶן.

פִּטְדָה - הטי"ת בשווא נח, ולא בשווא נע, למרות הקושי. ויש להזהר שלא להבליעה בדלי"ת שישמע שקרא 'פִּטְדָה', או שישמע שקרא 'פִּטְדָה'. או לחלק את התיבה לשתי תיבות ולקרוא 'פִּטְדָה'. ואם אינו יכול לקרוא בשווא נח בלי להבליע את הטי"ת או לחלקה לשתי תיבות, עדיף לקרוא בשווא נע.

כ"ח כ': **וְיִשְׁפָּחָה** - היו"ד בקמץ גדול, והשי"ן בשווא נע.

דיוקים ודקדוקים

כ"ז כ': **לְהַעֲלֹת גֵּר תָּמִיד** - יש להקפיד לנגן את הטעמים במקומם הנכון, ולא להחליף בין המרכא והטפחא ולהטעים לְהַעֲלֹת גֵּר תָּמִיד.

כ"ז כ"א: **מֵאֵת** - יש להזהר שלא להבליע את האל"ף וישמע שקרא מֵת. וכן הוא להלן.

כ"ח א': **לְכַהֲנֹלֵי** - יש להקפיד לנגן את הטעם כראוי במקף, ולא להשמיט את המקף ולהטעים לְכַהֲנֹלֵי. וכן הוא להלן.

אֶלְעָזָר - הלמ"ד בשווא נח, ויש להזהר שלא להבליע את העי"ן שאחריה ולקרוא 'אֶלְזָר'. וכן בכל מקום בו מנוקד שווא נח לפני אות גרונית, יש להזהר שלא תבלע האות הגרונית³. ולהלן רשימת המילים בפרשה שיש להזהר בהן בזה: **וּלְתַפְאֲרָתָהּ וּמַעֲלִיל יִשָּׂאוּ וּלְזָרְעוֹ שְׂבַעַת צִלְעָתָיו וּבְהַעֲלֹת**.

כ"ח ג': **אֶל־כָּל־חֲכָמֵי־לֵב** - יש להקפיד לנגן את הטעם כראוי במקף, ולא להשמיט את המקף ולהטעים אֶל־כָּל־חֲכָמֵי־לֵב.

כ"ח ד': **וּמַעֲלִיל** - המ"ם בשווא נח⁴.

כ"ח ט': **עֲלִיָּהֶם** - יש להקפיד על הגייה נכונה של העי"ן, שלא ישמע שקורא 'אֲלִיָּהֶם' באל"ף⁵.

שְׁמוֹת - השי"ן בשווא נע, ואין לקרוא 'שְׁמוֹת' בצירי.

כ"ח י': **מִשְׁמָתָם** - השי"ן בדגש, והשווא נע.

וכתב בערוך השולחן (סימן נ"ג סעיף י"ד, סימן ס"א סעיף ח'), שאע"פ שבמדינותינו אין בקיאים בחילוק שבין אל"ף לעי"ן, בכל זאת בקריאת שמע יש לדקדק להפרישם זה מזה, וכתב עוד (סימן ס"ב סעיף ב') שהמדקדק במצוות יראה לדקדק בזה הרבה בכל התורה, ושכרו גדול כשמדקדק בזה. וכל זה במקום שלא משתנה המשמעות, אך במקום שאם קורא שלא כראוי משתנה המשמעות, ראוי מאד להקפיד ולדקדק להגות כראוי.

¹ בניגון הטעמים המקובל יש נטיה לנגן ולהטעים את התביר בניגון מפסיק יותר מהטפחא, אך באמת הטעם טפחא הוא מפסיק יותר מהתביר, ויש להקפיד על הניגון המתאים בכל מקום של צירוף הטעמים תביר וטפחא, כי בהרבה מקומות זה משנה את פירוש הענין.

וכבר העירו על טעות נפוצה זו של הטעמת התביר בניגון מפסיק יותר מאשר הטפחא והשיבוש הנגרם מזה, בספר דברי קהלת (עמ' 48 הערה י'), ובספר עלה יונה (עמ' ת"ה).

ובמשנה (פסחים נ"ה ע"ב) איתא, שאחד מהדברים שאנשי יריחו עשו שלא כדין, שהיו כורכין את שמע, ופירש רבא בגמ' (נ"ו ע"א) שהיו אומרים 'היום על לְכַבֵּד', וזה כולא כדין כי משמע שרק היום יהיו על לבבך ולא מחר. וההטעמה שם היא אֲשֶׁר אֶנְכִּי מַצְוֶה הַיּוֹם עַל־לְכַבֵּד, וטעותם היתה שהפסיקו בתביר יותר מאשר בטפחא.

² משום נסוג אחור. וענין זה מבואר בגליון פרשת בראשית תשע"ו הערה ג'.

³ מחמת קלות האות הגרונית במבטא, כאשר יש לפניה אות המנוקדת בשווא נח, יש נטיה להשמיט את האות הגרונית מהמבטא, ולנקד את האות שלפניה בניקוד שלה במקום בשווא נח (כגון: מִלֵּךְ בַּמָּקוֹם מִלֵּאָה, שְׁמוֹן בַּמָּקוֹם שְׁמֵעוֹן, וְיָגַד בַּמָּקוֹם וְיָהֲגַד). וזה מצוי פעמים רבות, וצריך זהירות רבה מאד ע"מ לא להיכשל בזה. וכבר הזהיר על זה ביסוד ושוורש העבודה (שער שלישי פרק שני), והאריך שם להראות לעין כל את גודל קלקולי התיבות וחסרון האותיות במי שאינו נוהר לקרוא כראוי. וציין לדבריו בבאור הלכה (סימן ס"א, ד"ה ידגיש).

⁴ ואע"פ ששוורק היא תנועה גדולה, ולכן השווא שאחריה נע, זה רק בשורוק הבא באמצע תיבה, אך שורוק בראש תיבה היא תנועה קטנה, משום שכל שורוק היא ניקוד האות שלפניה, ובראש מילה שאין אות לפניה, נקרא כאילו יש אל"ף לפניה (עיין מנחת שי בראשית א' י"ד), ומ"מ כיון שאין כאן אותיות המנוקדות בניקוד השורוק, אלא אות אחת, לכן דינה כקבוצה, שהיא תנועה קטנה ולא כשורוק שהיא תנועה גדולה. ויש מקומות שהרבה טועים ומבטאים שווא נע אחר שורוק בראש מילה.

⁵ כתב בשו"ע (או"ח סימן נ"ג סעיף י"ב) שאין למנות כשליח ציבור מי שקורא אות אל"ף כאות עי"ן או אות עי"ן כאות אל"ף.

ובמשנה ברורה שם (סקל"ז) הביא את דברי האחרונים, שכתבו שבמקום שכולם מדברים כך מותר.

אך אע"פ שבמקום שכולם קוראים כך מותר להעלותו כש"ץ כיון שכך רגילים באותו מקום, מ"מ לכתחילה ודאי ראוי ונכון להדר לקרוא כהוגן בהגייה הנכונה.

כ"ח כ': וַיִּשְׁפָּה / (וַיִּשְׁפָּה)

הפ"א בצירי – בכתבי היד: טא"ס טא"ק ט"ב ט"ג ט"ד ט"ה ט"ו ט"ז ט"ח, ס"א
 ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ס"י ס"יא ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ס"י
 לטריס, גינצבורג²², ברויאר. ~ וכן כתב אור תורה.

הפ"א בסגול – בכתבי היד: ס"ה ס"יב"ס"ז ס"ח ס"יג, א"א א"ב א"ג א"ד א"ה
א"ו א"ז א"ח א"ט א"י. ~ ובדפוסים: מק"ג, רו"ה, קסטו, קורן. ~ וכן הוא
בעין הקורא. ~ וכן דעת מנחת שיבד.

ב"ח מ"א: זְבַחְנוּ לִי / (זְבַחְנוּ-לִי)

במרכא – בכתבי היד: טא"ס טא"ק ט"ב ט"ג ט"ד ט"ה ט"ו, ס"א ס"ג ס"ד
 ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ס"י ס"יא ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ס"י ס"יא
 ~ ובדפוסים: רא"פ, קסוטו, ברויאר. ~
 וכן כתבו אור תורה ומנחת שי.

במקף – בכתבי היד: ט"ח, ס"ב ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ס"י ס"ג, א"א א"ב
א"ג א"ד א"ה א"ו א"ח א"י. ~ ובדפוסים: מק"ג, רוו"ה, לטריס, גינצבורג,
קורן. ~ וכן הוא בעין הקורא.

ב"ח מ"ג: לֹא וּלְזָרְעוֹ / (לֹא וּלְזָרְעוֹ)

בטפחא מרבא – בכתבי היד: טא"ס ט"ב ט"ג ט"ד ט"ה ט"ו ט"ח, ס"א ס"ב
 ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט א"א א"ב א"ג א"ד א"ה א"ו א"ז א"ח א"ט ~ ובדפוסים: ר"ו"ה,
 לטריס, גינצבורג, קסוטו, קורן, ברזיאר. ~ וכן כתבו אור תורה ומנחת שי.

במרכא טפחא – בכתבי היד: ס"ה ס"ו ס"ז ס"ט ס"י ס"ב ס"ד סט"ו סט"ז, א"א א"ב א"ה א"ז א"ט. ~ ובדפוסים: מק"ג, רא"פ.¹⁷

^{כב} ובגליון ציין שכך מנוקד ברוב הספרים, ובספרים אחרים מנוקד 'ויִשְׁפֹּה' בסגול.

בג. ויש להעיר, שבכתב יד זה אין עקביות, ולמרות שכאן מנוקד בו 'וַיִּשְׁפֹּה' בסגול, לקמן בפרשת פקודי (ל"ט ט"א) מנוקד בו 'וַיִּשְׁפֹּה' בצירי.

כִּי באור תורה כתב שבספרי ספרד מנוקד 'וְיִשְׁפָּה' הפ"א בצירי, ומשמע מזה שנקט כמותם. אך במנחת שי כתב שבמקצת ספרי ספרד מנוקד 'וְיִשְׁפָּה' בצירי, ומזה שהוסיף תיבת מקצת, נראה שבא להמעט מדברי אור תורה, ולומר שברוב הספרים מנוקד 'וְיִשְׁפָּה' בסגול, ואכן בדיבור המתחיל ניקד 'וְיִשְׁפָּה' בסגול, ומוכח שקט שלא כמו שהביא בשם המקצת ספרי ספרד המנקדים 'וְיִשְׁפָּה' בצירי.

כה נראה שיש סימני מחיקה של מרכא טפחא 'לֹו וְלִרְעוּ' שתוקן לטפחא מרכא 'לֹו וְלִרְעוּ'.

^{כז} ובמסורה שם נמסר שבספרים אחרים מוטעם 'לוי' במרכא.

¹² כתב אור תורה, שהקורא 'לו' במרכא 'וּלְזַרְעוֹ' בטפחא, טועה טעות גדולה, כי לפי זה פירושו 'חֲקַת עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ', מתי 'אַחֲרָיו', ולא מעכשיו, ופירוש זה אינו נכון. אך הקורא 'לוֹ' בטפחא 'וּלְזַרְעוֹ' במרכא, פירושו 'חֲקַת עוֹלָם לוֹ' מעתה, וגם 'וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו', ופירוש זה הוא הפירוש הנכון.

ור' שלמה דובנא חיוק את דבריו וביארם, שאם הטפחא בתיבת 'וּלְיָרְעוּ', אז תיבת 'אַחֲרָיו' שבה על 'חַקֵּת עוֹלָם', וממילא מתפרשת הכוונה 'חַקֵּת עוֹלָם אַחֲרָיו', ותיבות 'לֹא וּלְיָרְעוּ' הן כמו מאמר מוסגר, ומובן מזה שיהיה 'חַקֵּת עוֹלָם' רק 'אַחֲרָיו', ולא בימים, ומאמר זה סותר את עצמו, כי איך יתכן שהוא חוקת עולם לֹא, אם אינו רק לאחר מותו. אבל אם הטפחא בתיבת 'לֹא', תהיה הכוונה 'חַקֵּת עוֹלָם לֹא' בחייו, ותיבת 'אַחֲרָיו' שבה על 'וּלְיָרְעוּ', שגם על זרעו שיהיה אחריו יהיה לחוקת עולם. עכ"ד.

וכתב רו"ה, ששניהם שכחו את הפסוק 'וְהִיָּתָה לָהֶם חֻק־עוֹלָם לֹא וְלִירְעוֹ לְדוֹרֹתָם' (למנו ל"ב כ"א), ששם תיבת 'לֹא' מוטעמת במרכא בלי מחלוקת.

ודבריו תמוהים מאד, שהלא בפסוק שם כתוב בסופו 'לְדָרְשָׁם', וא"כ אין משמע בהטעמה זו שרק אחר מיתת אהרן יהיה להם חוק זה, אלא משמע שהוא חק עולם לאהרן ולבניו, עד מתי 'לְדָרְשָׁם', דהיינו לעולם, ואין בהטעמה משמעות שרק אחר מיתת אהרן ולא מעתה, שהפסוק לא מדבר כלל ממתי יהיה חוק זה, אף בפסוקנו שכתוב תיבת 'אֲחֵרָיו', בהעמטת 'לְוִי וְלִרְעוֹ' במרכא טפחא. מובן שהכוונה שהוא חוק רק אחרי מותו ולא מעתה.

כ"ט כ"ט: יהיו לבנוי אחריו - יש להקפיד לנגן את הטעמים כראוי, ולא להטעים יהיו לבנוי אחריו.

כ"ט ל"ג: **אֲשֶׁר בְּפֶרֶךְ בָּהֶם** - יש לנגן את שני המונחים כראוי, ואין להשמיט את המונח הראשון ולהטעים **אֲשֶׁר בְּפֶרֶךְ בָּהֶם** במקף טו.

כ"ט ל"ז: קַדְשִׁים - יש אומרים שהקו"ף* בקמץ קטן^{טז}. ויש אומרים שהקו"ף בקמץ גדול^{יז}.

ל' ב': אָמָה - האל"ף בפתח, והמ"ם בדגש. והיא יחידת מידה. והקורא אָמָה' בקמץ ורפה", משנה משמעות ללשון שפחה. וכן הוא להלן.

ל' ד': לְבָתִּים - התי"ו בדגש קל, ולא בדגש חזק".

❖ חילופי נוסחאות ❖

כ"ח י"ח: ויהלם / (ויהלם)

היו"ד בקמץ - בבתי היד: טא"ס טא"ק ט"ב ט"ג ט"ד ט"ה ט"ו ט"ז, ט"ח, ט"ב
ט"ג ט"ד ט"ה ט"ז ט"ח ט"י, א"ה. ~ ובדפוסים: רא"פ, קסוטו, ברויאר.
~ וכן כתב אור תורה.²

היו"ד בפתח – בכתבי היד: ס"א ס"ה ס"ב ס"ז ס"ח ס"ט ס"י ס"יא ס"ג ס"ד, א"א א"ב א"ג א"ה א"ו א"ז א"ח א"ט א"י. ~ ובדפוסים: מק"ג, רוו"ה, לטריס, גינצבורג, קורן. ~ וכן הוא בעין הקורא.

י' עיין במאמר על השווא שאתר ה"א הידיעה שם מבוואר שבאשר נשטם הדגש שאחר ה"א הידיעה (או אחת מהאותיות כל"ב המוקדקות בפתח להורות על ידוע), ואין מתג לפני השווא. השווא נח.

וכאן בכל הספרים אין מתג לפני השווא, ומוכח שהאות שאחריה בשווא נח.

^{טו} ענין זה מבואר בגליון פרשת בראשית תשע"ו הערה כ"ב.

^{טו} על פי הסברא הדקדוקית מסתבר יותר שהקמץ הוא קמץ קטן, שהלא חולם שמתבטל והופך לקמץ (דרך חולם להפוך לקמץ כאשר מתאימת המילה והתנועה תורחקת מהטעם, כגון כגון 'מלת' - 'כתי'לם', 'שוש' - 'שרשי'ם'), הקמץ הוא קמץ קטן. וכאן היה חולם במקור (בתיבת 'קדש'), וא"כ כשהתבטל החולם והפך לקמץ, בפשטות הוא קמץ קטן.

” שהרי כתבו המדקדקים (ראה רד”ק מביה ב”י י”ב ותהלים פ”ו ב’) שקמץ עם מתג הוא קמץ גדול, ואף כשנראה שע”פ משפט הלשון הוא אמור להנקד בקמץ קטן. וכן כתבו המדקדקים שאחר קמץ קטן יבוא תמיד שווא נח או דגש, וכאן שאין דגש או שווא נח אחר הקמץ הוא בהכרח קמץ גדול. וכך היא מסורת הספרדים שכל קמץ שאין אחריו שווא נח או דגש, הוא נהגה כקמץ גדול.

י" לקוראים בהגיה המבחינה בין קמץ לפתח, אם לא ידגישו את האות, אע"פ שעשו שלא כדון, לא שינו משמעות, כיון שהמשמעות ניכרת גם ללא הדגש ע"י הפתח. אך לקוראים בהגיה שאינה מבחינה בין קמץ לפתח, שאצלם כל היבדול בין המשמעים הוא ע"י דגשות ורפיון האות, לא ידגישו יש לחשוש בזה לשינוי משמעות.

^ט ענין זה מבואר בגליון פרשת מקץ תשע"ו הערה ט"ו.

³ באור תורה כתב שבספרי ספרד מוקד 'וְיִהְיֶה' היו"ד בקמץ. ובמנחת שי העתיק דבריו, אך בדיבור המתחיל ניקד 'וְיִהְיֶה' היו"ד בפתח, ויש להסתפק האם מנחת שי אכן סובר שהיו"ד בפתח, שלא כספרי ספרד שהביא, או שסובר שהיו"ד בקמץ, וניקוד 'וְיִהְיֶה' בפתח בדיבור המתחיל הוא שגגה. ומסתבר יותר שאכן הכריע שהיו"ד בפתח, משום שגם לקמן (ל"ט ט"א) כתב על תיבה זו נוסח זהה לכאן, וגם שם ניקד 'וְיִהְיֶה' בפתח, ולא מסתבר לומר ששגה פעמיים באותה שגיאה (הערת צבי בצר על מנחת שי מהדרות בצר).

^{כא} ויש להעיר, שבכתב יד זה אין עקביות, ולמרות שכאן מנוקד בו 'ויהלם' בפתח, לקמן בפרשת פקודי (ל"ט י"א) מנוקד בו 'ויהלם' בקמץ.

במקף – בכתבי היד: טא"ס ט"ב ט"ג ט"ד ט"ה ט"ו ט"ח, ס"א ס"ג ס"ד ס"ח ס"י ס"ב ס"ג ס"ז, א"ב א"ד א"ה. ~ מק"ג, לטריס, גינצבורג, קסוטו, ברויאר. ~ וכן הוא בעין הקורא בשם רוב ספרים. ~ וכן הביא אור תורה בשם מקצת ספרים.

בקדמא – בכתבי היד: ס"ב ס"ה ס"ו ס"ט ס"א ס"ד ס"ז ס"ז, א"א א"ג א"ז א"ז א"ח א"ט א"י. ~ ובדפוסים: רא"פ, רוו"ה, קורן. ~ וכן הוא בעין הקורא בשם מקצת ספרים. ~ וכן כתבו אור תורה ומנחת שי בשם רוב ספרים.

הדלי"ת בפתח – בכתבי היד: טא"ס טא"ק ט"ב ט"ג ט"ד ט"ה ט"ו ט"ח, ס"א ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"י ס"ב ס"ג ס"ז, א"א א"ב א"ג א"ד א"ה א"ז א"ז א"ח א"ט א"י. ~ ובדפוסים: מק"ג, רא"פ, גינצבורג, קסוטו, ברויאר. ~ וכן דעת מנחת שיל.

הדלי"ת בקמץ – בכתבי היד: ס"ב ס"ט ס"ז. ~ ובדפוסים: רוו"ה, לטריס, קורן. ~ וכן כתב רד"ק^ל. ~ וכן הביאו אור תורה ומנחת שי בשם מקצת ספרים^ל.

לא רד"ק (מכלול ג"ה ע"א) הביא רשימת תיבות שהפתח שבהן השתנה לקמץ אף שלא בהפסק ענין, וביניהן הביא את הפסוק 'ונקדש בכבודי', ומוכח שבספריו היה מנוקד 'ונקדש' בקמץ.

לב לשון 'נקדש' מצויה במקרא שתי פעמים, 'ונקדש בקבדי' (שמות כ"ט מ"ג), ו'נקדש בצדקה' (ישעיה ה' ט"ז). ובשתי המקומות התיבה מוטעמת בטפחא והתיבה שאחריה פותחת באות ב' ומוטעמת בסוף פסוק, ומשום כך אין להתפלא שניקוד האחת השפיע על חברתה.

אלא שהבלבול שאירע כאן הוא מיוחד במינו, שהיו מעט סופרים ששינו וניקדו כאן 'ונקדש בקבדי' בקמץ במקום 'ונקדש בקבדי' בפתח, בעקבות הפסוק בישעיה ששם אכן מנוקד 'נקדש בצדקה' בקמץ, והיו מעט סופרים ששינו בישעיה וניקדו שם 'נקדש בצדקה' בפתח במקום 'נקדש בצדקה' בקמץ, בעקבות הפסוק כאן שאכן מנוקד 'ונקדש בקבדי' בפתח, ובשני המקרים הביא מנחת שי את שיטת מקצת הספרים (ובשני המקרים רק הביא שיש שיטה כזו ולא התכוון להכריע כן, וניקד בדיבור המתחיל כשיטת רוב הספרים, כאן ניקד בדיבור המתחיל 'ונקדש בקבדי' בפתח, ובישעיה ניקד בדיבור המתחיל 'נקדש בצדקה' בקמץ. ועיין עוד לעיל הערה ל'). המדפיסים שהבינו שכוונת מנחת שי להכריע כשיטת מקצת הספרים, שינו וניקדו כאן 'ונקדש בקבדי' בקמץ כשיטת מקצת הספרים, ובישעיה שינו וניקדו 'נקדש בצדקה' בפתח כשיטת מקצת הספרים, וכך ארע שלא רק שניקוד האחת השפיעה על חברתה ואחד מהם נוקד באופן שגוי, אלא שהניקוד התהפך בשני המקומות והשתבש גם כאן וגם בישעיה (ברויאר, כתר ארם צובה והנוסח המקובל עמ' 38).

ויש להעיר, שהפסוק בישעיה נאמר בתפילות ראש השנה יום הכיפורים בסיום ברכת הקל הקדוש, ויש להקפיד לנקד שם נכון ולקרוא 'וְהָאֵל-הַקֹּדֶשׁ נִקְדָּשׁ בְּצִדְקָה', הדלי"ת בקמץ ולא בפתח (ואכן כך מנוקד גם בסידורים ומחזוריים ישנים, וכגון בסידור המדקדק הגדול ר' שבתי סופר תלמיד הלבוש).

כח ובכתבי היד סי"ד וסט"ו נמסר כאן במסורה שבספר מוגה מנוקד 'ונקדש' בקמץ (ויש לציין, שברשימת החילופים בין ספר מוגה לספר הללי המופיעה בסוף כ"י סי"א, אין מופיע חילוף בתביה זו).

כט ובגליון ציין שכך מנוקד ברוב הספרים, ובספרים אחרים מנוקד 'ונקדש' בקמץ.

ל באור תורה כתב שבמקצת ספרי ספרד מנוקד 'ונקדש' הדלי"ת בקמץ, ובמנחת שי העתיק דבריו.

ומדפיס החומש עם המנחת שי הדפיס בחומש 'ונקדש' בקמץ ע"פ דברי האור תורה שהובאו במנחת שי, וכתב ר' שלמה דובנא שלדעתו לא התכוון אור תורה להכריע שיש לנקד 'ונקדש' בקמץ, והראיה, שכתב רק שבמקצת ספרי ספרד מנוקד בקמץ, ולא כתב בסתם שמנוקד בקמץ, כדרכו, אלא שהסתפק בזה, ובא לומר שספר המנקד 'ונקדש' בדלי"ת קמוצה אינו משובש, משום שיש שיטה כזו, וסיים רש"ז, ולכן אנכי אחר כל הספרים המדויקים שלפני אלך לנקדה בפתח, ויפה עשה רא"פ שהדפיסה ג"כ בפתח. עכ"ד.

ובאמת שיטת רא"פ לילך תמיד אחר הכרעת האור תורה, ומזה שניקד 'ונקדש' בפתח, מוכח שהבין כרש"ד שהאור תורה לא בא להכריע שיש לנקד 'ונקדש' בקמץ, אלא שרק הביא שיש שיטה כזו.

ואכן בדיבור המתחיל ניקד מנחת שי 'ונקדש' בפתח, ומוכח שהכריע שהניקוד הנכון הוא 'ונקדש' בפתח כרוב הספרים, ולא 'ונקדש' בקמץ כמקצת הספרים, ומוכח שהבין כרא"פ ורש"ד שהאור תורה לא בא להכריע שיש לנקד 'ונקדש' בקמץ.